

MLADÁ NA MALÝ

23.6.2016

1

PŘIPADÁ MI HODNOTNÁ TA ANGAŽOVANOST

Rozhovor s Halkou Třešňákovou

Na DAMU pracujete s potenciálními profesionály a působíte v profesionálních souborech. Pohybujete se i v amatérském světě nebo je pro vás Mladá scéna novinkou?

Když jsem zatím dělala s mládeží, bylo to vždy zaměřené sociálně. Třeba v dětském domově nebo v romské osadě. Tohle je poprvé, kdy vedu dílnu s takovými nekomplikovanými mladými lidmi. Byla jsem na části diskuse a mile mě překvapilo, jak se mladí umí vyjadřovat. Jejich myšlenky a názory mi připadají důležité a hodnotné. Moc se mi líbilo zpracování té Havlovy hry. Jak Jakub Hulák mluvil o tom, že tam nedali své vlastní problémy, pro mě už to bylo obsažené v tom, že mladé holky hrají staré báby.

Co obecně amatérství divadlu bere a co mu dává?

Mě učil Ctibor Turba a ten vždycky říkal, že amatér je od slova „milovat“. Takže myslím, že může být i profesionální amatér. Úplně to nerozlišuju. Když je dobré divadlo, tak mě nezajímá, jestli to jsou amatéři. Připadá mi hodnotná ta angažovanost, v tom mě mládež baví.

V tom co děláte – od performancí až k Tondovi Blaníkovi – sledujete také angažovanost? Nebo vám o ni nejde?

Angažované divadlo jsem dělala vždycky. Politika je v Kanceláři Blaník primární. Je to formou seriálu na internetu. Ten dopad je širší, až na to, že divák si to může pustit třeba ve vlaku nebo na záchodě. Zato divadlo je pro mě vždycky větší událost, protože musí být aktivní i diváci, alespoň tam dorazit. Jejich reakce je prvotní, okamžitá a souvisí s nimi. Jsem zaměřená spíš na divadlo. Víc mě zajímá, mám pocit, že to je živá věc. Angažovanost se v divadle může projevit i přes nepřímé politické věci, tím způsobem, jak to na diváka dopadá a co v něm otevírá. Nemám ráda dořečené věci na jevišti. Je pro mě důležitá možnost, jak to individuální divák vnímá.

Jste v různých podstatných projektech, od Vosto5, přes Studio Hrdinů, až po toho Tonda Blaníka. Liší se pro vás nějak ta jednotlivá angažmá?

Každé představení je jiné, i každá práce je jiná. Teď budu zase v Národním divadle. V těchto institucích je to vždycky těžší, protože mají už rok dopředu napsaný ferman a pravidla. Je to trochu „továrna“, která má spoustu zaměstnanců. Jejich flexibilita i přístup k netradičním postupům nebo způsobům zkoušení je omezená.

Část mládí jste prožila v Německu. Dýchlo na vás nějak německé divadelní prostředí? Dělala jste divadlo už tehdy?

Tam se asi stalo, že jsem se začala vyjadřovat spíše tělem než slovem. Byť záhy poté, co jsme emigrovali, jsem začala chodit do

divadelního kroužku a s němčinou nemám problém. Zažila jsem představení v Schaubühne, kde herci téměř jen stáli a mluvili, a vedle toho byla bohatá výprava. Celé se to otáčelo a bylo to hodně skrze kulisy. Pochopila jsem, že tady herec nemůže soupeřit svým pohybem s pohybem obrovského akvária, které se přesouvá z jedné strany na druhou. V jednom pražském představení jsem měla pocit, že odkoukali způsob herectví, ale nedošlo jim, jak výraznou roli tam hrají kulisy. Můžu srovnat i německé a maďarské nebo slovenské divadlo. Je pravda, že Slováci jsou vášniví, potřebují silnou emoci na jevišti. V Německu jsou herci spíš úsporní. Ale také ne všichni, třeba režisér Pollesch, kterého mám moc ráda, je hodně expresivní.

Z jakých divadelních proudů nejvíc čerpáte, jaké jsou vaše divadelní vzory?

Jsem fascinovaná divadlem vůbec, baví mě se na ně dívat a může to být třeba Bob Wilson, který je velmi choreografický, strohý, přesný nebo Miroslav Bambušek, jehož Prometheovi jsem úplně propadla, a to je zase jiný způsob hraní. Nemůžu říct, že bych inklinovala jedním směrem.

Co dává herectví, když vychází z pohybu?

Já se slovu nebráním. Nemám ale ráda, když je to čistě demonstrována literatura na jevišti. Myslím, že divadlo umožňuje spoustu věcí vyjádřit jiným způsobem, než jen slovem. Čtenář si třeba něco přečte a má z toho dojem, a divák může mít najednou podobný dojem vyvolaný čistě skrze obraz, změnu, pohyb, emoci...

Co byste vzkázala mladým divadelníkům, které kolem sebe vidíte?

Ať se nebojí zkoušet nově a nekopírují, co si myslí, že je to pravé. Myslím, že to je hrozně hodnotné. Spousta nových směrů začala v nepochopení a odmítání od diváků, ale ti lidé si za tím stáli a teď jde o zavedené metody, ohodnocené veřejností. Ať to mladí lidé zkoušejí podle sebe.

-jam-

Čupakábra, ZUŠ Jihlava: Od půl druhý do čtvrt na tři

CHTĚLA JSEM UMŘÍT

Rozhovor se souborem Čupakábra

Jak vznikala předloha?

Jantra: Hlavně jsme improvizovali.

Honza: Vzal jsem si nějaká témata, na ně improvizovali. A co se nám líbilo, to jsme si zapsali. To, co se nám nelíbilo, jsme nepoužili.

Ondra: Pak jsme dali dohromady postavy, a každý si řekl, co chce hrát. Dali jsme každé vlastní příběh, každý si sám vytvořil to, jak se ta postava chová, jak jedná. A hráli jsme i scénky mimo tuhle naši hru, i ty ze zákulisí.

Proč právě tohle téma?

Míša: Protože Denisa chtěla umřít.

Denisa: Protože jsem chtěla umřít. /smích/

Divadelně, doufám.

Denisa: Jistě! /smích/

Takže jste si jako motiv vzali řešení osobních problémů mladého člověka. Jak se vám tam dostal ten alkohol?

Vanda: Chtěli jsme tam mít nějaký problém. Nejdřív jsme přemýšleli o cigaretách, ale pak nám přišel lepší ten alkohol.

Jantra: Ten alkohol byl hlavně lepší v tom, že v divadle se kouřit nesmí. /smích/

Do jaké míry je celá hra autentická?

Ondra: V Jihlavě máme naše úžasné gymnázium a před ním jsou keře. No a za ně se chodí chlastat a kouřit.

Jantra: Ty keře jsou už posekaný.

Jaký je váš osobní vztah k alkoholu?

Vanda: Já ho moc nemusím. Moc mi nechutná.

Ondra: Tak vzhledem k tomu, že nám nikomu nebylo osmnáct, tak samozřejmě nepijeme. /smích/

Přesně tohle jsem chtěl slyšet. Kdy jste se takhle dali dohromady?

Vanda: V tomhle složení jsme prvním rokem, já osobně se divadlu věnuju čtyři roky.

Denisa: Já dělám divadlo devět let s tím, že celých těch devět let je jenom se Skřítkem (Martin „Skřítek“ Kolář, vedoucí souboru – pozn. red.) Teď jsme se sešli v parádním složení, tak doufám, že nám to vydrží.

Co vás na té práci nejvíc bavilo?

Vanda: Byla to zábava, když jsme vymýšleli různé kraviny, co tam dát. Pak třeba soustředění.

Ondra: Pro mě byly asi nejlepší ty počáteční improvizace. To je taková moje specialitka. -2-

A nejdůležitější sdělení?

Ondra: Určitě problematika ohledně alkoholu. A že ne všechno musí dopadnout tak, jak si člověk původně myslí.

Už víte, do čeho se pustíte příští rok?

Jantra: Chceme, aby to bylo divný. /smích/

Míša: Ne, nechceme. /smích/

Denisa: Nechci umřít. /smích/

-vím-

splněné zajímavé
jistě pubertáci
alkohol
hrozně překvapení
osud život překonání
originální
smrt

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizací reakcí diváků ihned po představení. Čím větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením pronesli.

RECENZE

VLASTNĚ SE NIC NESTALO?

Soubor Čupakábra ze ZUŠ Jihlava přivezl autorskou inscenaci Od půl druhý do čtvrt na tři. Drama vycházející ze skutečného zážitku. A v programu se dočteme charakteristiku: Čekání na trest. Rewind a všechno znovu. Stop. Play... Ale o co vlastně opravdu jde? Na to si musí každý diváků přijít sám, stejně tak, jako si sám vyhodnotit, co je důležité.

První vtipná, i když pro samotný příběh nikoli rozhodující skutečnost, je, že vše prožíváme jakoby v reálném čase. V čase, který teď a tady odcítáme na hodinkách. Ale ona zápletka je v tom, že se samotný děj vlastně odehrává ve dvou rovinách: jedna současná, jedna retro rekonstrukční. V základní situaci společně s partou mladých, kteří se opili kdesi v parku a přistihla je učitelka, čekáme na to, jaký trest přijde za to, co se stalo. Budou vyloučeni, dostanou jen důtku, zařídí někteří vlivní rodiče, aby ten či onen byl zproštěn viny? Nebo bude trest pro všechny stejný? Teprve postupně se dozvídáme podrobnosti toho, co se vlastně stalo. Na začátku tedy situace, kterou zažil na střední škole snad každý. Popíjení v parku, přistižení učitelkou. A ta uloží „trest“ natočit video o škodlivosti alkoholu, které by mohla využít ve výuce. Banalita? Ano, byla by, kdyby se nestala tragédie. Jak se postupně dozvídáme, při natáčení videa spadla ze střechy jedna z účastnic a zabil se. Tragédie. Něco, co se nedá napravit. Fatální nehoda, která nemá viníka? Tato informace je ovšem jeden z prvních matoucích momentů. Během čekání se rozhodnou studenti udělat si rekonstrukci toho, co se vlastně stalo, jak došlo k tragédii. Ale do mysli diváka se neustále vtírá myšlenka, že ona smrt vlastně zůstává na okraji (zájmu). Slouží spíše jako jistá atrakce (mj. i vizuální – viz scéna, kdy v zšeřelém jevišti svítí jednotlivci na zhroucenou postavu mrtvé).

Začneme ale od samého počátku. Nejprve vidíme jen mobilem osvětlený obličej postavy ležící ležerně na břiše. Nuda? Nikoli. Když se rozsvítí, vidíme celou kompozici scény. Skupinu sedmi lidí rozesazených v centru scény. Dozvídáme se, či se spíše dohadujeme, co že se to vlastně stalo. Čekají na trest, je tu nejistota, jistá nervozita – průšvih. Ale skutečnou tragédii nečekáme. Házejí si repliky, ale spíše každý vede svou. Kdo za to může? Ale za co vlastně? Ti lidé jsou každý sám za sebe, někdo se hlásí k zodpovědnosti, někdo ji odmítá. Postupně, díky „rozvzpomínání“ a rekonstrukci, se dozvídáme fakta. Ne každý divák si dá hned dohromady, že dívka, kterou ostatní ignorují, vlastně není. Že je jen duch, který zůstává s nimi. Dívka, která se stala obětí situace. To, že je mrtvá, dochází divákům postupně a někomu to dojde až v posledním okamžiku. Pak se nutně diví, že ta hořkost a hrůza tragédie nebyla po celý čas na ostatních patrná. Zajímavý psychologický moment, který vyplynul i z diskuse. Strach z vyloučení ze školy zcela potlačil tragédii, která se stala a za kterou vlastně nikdo nemůže. Byla to prostě nešťastná náhoda. Učitelka, která je přistihla při pití, jim zadala trest – vytvořit video. A tak se paradoxně můžeme dojít k závěru, že viníkem není ani škodlivý alkohol ani oblíbené natáčení

na video (mohl to ale být i mobil, jak jsme zvyklí z různých příspěvků na Youtube). I když paradoxně to podstatné, totiž samotná tragédie, natočena nebyla. Podstatnější i v samotné rekonstrukci jsou nápady na to, co a jak natočit, pokud jde o škodlivost alkoholu. A to se rozplývá v pózách tak trochu okoukaných z reklam a oblíbených klišé. Nakonec z toho víceméně vyplyne, že kdyby učitelka nezadala trest, aby natočili instruktivní video, nic by se vlastně nestalo. Fatální se stala snaha upozornit na sebe hraničním hereckým výkonem (nápad pohybovat se na hraně střechy)... Co si pak z toho vybrat? Je to o tom, že mladí lidé nemají pít? Nebo o tom, že tragédie číhá kdekoli? Anebo o odpovědnosti dospělých, kteří nechají nezletilé bez dozoru, aniž by tušili, co se v mladých mozcích může vylihnout za nápady?

Tragédie je vlastně výslednicí náhodné shody nepříznivých okolností, za které nikdo nemůže... Kladem představení je v každém případě téma. Současné a živé. Mezi řádky ukázaná naivita mladých - společné popíjení, vodka v lahvi od Dobré vody jako kamufláž. Ale pro koho vlastně? Učitelka přece okamžitě odhalila, o co jde... Ale možná, že úplně nejvíc je to o přístupu k životu. Společenský rituál, pití a kouření za školou. Nejjednodušší způsob, jak se cítit jako dospělí? Ale mezi řádky taky vina dospělých - mají předvídat, co se může stát? Vidím tu vlastně jistou vzdálenou paralelu k tragédii nejslavnější - Romeovi a Julii. Tragédii, kterou skončila bláznivá pubertální láska, protože dospělí nebyli dostatečně všímaví anebo příliš vstřícní a tolerantní. I tak můžeme číst poselství mezi řádky. Stejně tak jako jisté varování, které si ovšem člověk osvojí až věkem. Že je nutné být stále ve střehu, protože banalita se může snadno překloupat v tragédii...

Samotné východisko je tedy zajímavé, ale v realizaci značně nedotažené. To, co je v potenciálně dramatické situaci obsaženo, se na scéně dočká jen přibližné interpretace. Postavy spolu příliš (někdy vůbec) nekomunikují, chvílemi je vidět, že jednotlivci jen „čekají“ na svou repliku, aniž by to byla bezprostřední reakce na někoho jiného. Ale možná, že i to je svědectví o generaci zvyklé na facebookovou komunikaci. Každý si vede svou, ponořen ve vlastním světě, s tím, že to někdo olajkuje, anebo taky ne. Nedochází k přímé konfrontaci, každý je se svými pochybnostmi a strachem sám, a vlastně se ani nesluší příliš dávat najevo své pocity. Snad – ale v rámci divadla jako takového rozhodně – bychom čekali více emocí, zřetelněji ztvárněných emocí. Ty citelně chybí. Takže, podobně jako na tom Facebooku se dostávají do popředí zájmu hlášky a věci nepodstatné, ale v tu chvíli atraktivnější. Možná je to pud sebezáchovy - abychom nemuseli myslet na tu hrůzu, na vlastní odpovědnost, na své pochybnosti, na vlastní život.

Jana Sprová

DISKUSE O INSCENACI

Bylo zajímavé, že jsme představení sledovali v reálném čase - od půl druhé do čtvrt na tři, pochválil soubor jeden z diváků. A položil zásadní otázku: „Musíte inscenaci přejmenovat, když jinde hrajete v jiném čase?“ Diskuse se brzy stočila k tomu, jak brzy diváci pochopili, jaký příběh vlastně sledují. „Na začátku jsem nevěděl, o jakém problému spolužáci mluví, a líbil se mi pak moment, kdy mi to došlo,“ podotkl jeden z diskutérů. „Celou dobu diváka nahlodávalo, jestli si příběh myslí správně,“ řekl další. Dalším ale pointa postavy mrtvé spolužačky došla poměrně brzy - už přibližně v polovině příběhu. Je otázka, jestli to tak mělo být, nebo jestli by to divákům nemělo docházet později, řekla jedna z diskutérek. Někomu vadila zbytečné dořikávání situace na konci inscenace (scéna s baterkami), jiným naopak přišla zbytečná scéna na střeše. Reakce souboru: někteří diváci nepoznají, že je jedna dívka mrtvá, ani když pronese „mrtvé repliky“.

Přesto, že diváky příběh vesměs zajímal, dobrat se hlavního tématu inscenace bylo těžší. „Pro mě nejvíc jako téma lezl alkohol - a to natolik, že jsem si pak na konci nedokázala skutečné téma zpětně promítnout do situací,“ zaznělo například v diskusi. Matoucí byly pro řadu diváků reakce postav na situaci. „Celou dobu se tvářili, že spáchali něco špatného, ale ne že někdo umřel. Na konci jsem zpětně měla pocit, že to v tom není. Reakce na smrt mi nepřišla přiměřená,“ řekla jedna z divaček. „Jejich reakce mi nepřišla mimo. Lidé v tomto věku mohou reagovat spíš ve smyslu, můžeme mít průser' než, umřela spolužačka,“ oponovala jiná. Podle dalšího diskutéra nebyly reakce postav na pád spolužáky adekvátní. „Ale když si pak celý průšvih přehrávaly, rozuměl jsem tomu, že je spíš zajímavá, jestli nebudou mít průšvih,“ dodal.

Diváci se v diskusi dotkli i technického oddělení děje v reálném čase a rekonstrukce. „Použití světelné změny a zároveň vyřčení, pojďme si to zahrát znovu' mi přišlo zbytečné,“ řekla jedna z divaček. Také pro jiné nebyla změna světla důsledná - když se postavy v průběhu změněného světla dohadovaly, kdo bude hrát učitelku, některé to mátló a volali po zjasnění.

-das-

Stopa Liberec: Oslí vejce

ČESKOU OSLOVSKOU POHÁDKU JSME NENAŠLI

Rozhovor s režisérkou Vandou
Zaplatílkovou Hutařovou

Stopu znám pod vedením Lukáše Horáčka. Vedete soubor společně?

Lukáš Horáček byl můj předchůdce. Já jsem původně z tohoto souboru, s Lukášem jsem se jako studentka ve Stopě potkala asi na dva roky. Teď studuji divadelní vědu na Filozofické fakultě UK a už čtyři roky vedu i Stopu.

Jste sehraná skupina, nebo jsou herci spolu na jevišti poprvé?

Soubor se stále obměňuje, když odejdou oktáváni, nabere nové lidi z kvarty. Každý rok máme přibližně čtyři nové členy. Oktáváni nám nejen odcházejí, ale navíc si mohou vybrat, jestli do souboru budou chodit ještě v oktávě. Letos to bylo tak, že oktávanky zjistily, že úplně nestíhají, tak alespoň napsaly tuto hru. Jedna z nich tam i hraje malou roličku, má toho málo, aby stíhala zkoušet.

Jak vznikl text?

Už před prázdninami jsme se dohodli, že chceme udělat pohádku. Vybrali jsme italskou pohádku a na její náměty jsme improvizovali. Pak jsem hercům pomohla postavit základ hry, aby byly scény vybudované, a text pak napsaly dvě studentky, Kristýna Glasová a Veronika Vohlídková. Je to italská pohádka, anonymní. Text mi v něčem připomíná bajku, v něčem commedii dell'arte. Původní námět je takový hodně starý text.

Satira je v pohádce od začátku?

Satira je už v námětu, my jsme udělali zpracování a veškeré naplnění situací je naše. Původní námět ale už v sobě tuhle oslovskou satiru má. Myslím, že podobné náměty se vyskytují hojně. Pohádek o hlouposti je hodně, podobné má i Božena Němcová, Erben určitě taky. Vyloženě oslovskou jsme ale mezi českými pohádkami nenašli.

Napadá mě podobnost i s Fimfárem.

Ano, i to se v našem pojetí mohlo odrazit. I oni pracují s commedii dell'arte, s lidskou hloupostí... Teď aby to nevyznělo, že děláme commedii dell'arte nebo bajku, to ne, to inscenace samozřejmě není. Jsou tam převzaté některé náměty, drobnosti, které jsme použili. Studentům jsou asi vlastní, při improvizacích je sami do hry přitáhli.

Jak přesně probíhala tvorba z improvizace?

Museli jsme si postavit strukturu, abychom věděli, odkud kam směřujeme. Vybrali jsme si scénu a nechali jsme

studenty improvizovat ve skupinkách. Zpracovávali scény různě obsazené, všichni si tedy vyzkoušeli hru z různých poloh. Aby si látku dostali pod kůži, dodělávali jsme pak improvizací i scény, které ve hře nemáme, třeba návštěva dvou dam, které bojují o Giorgia. Nebo proč musí Giorgio ven z města, co se stalo v lesíšti... To máme dokonce jako trailer i na našich webových stránkách.

Kde se v inscenaci vzala ta moravská nota?

Aha. To neměla být moravská nota. Když jsme chtěli udělat nářečí, abychom odlišili měšťáky od horalů, hledali jsme nějaké naše nářečí a splácali jsme dohromady všechna možná, vzniklo takové pseudonářečí. Snažíme se některé prvky dodržovat, ale jak to studenti nemají vžitě, občas jim jazyk utíká.

-jip-

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizací reakcí diváků ihned po představení. Čím větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením pronesli.

RECENZE

PLNÁ VES OSLŮ – ANEB ITALSKÝ KOCOURKOV

Stopa Liberec z Podještědského gymnázia si jako předlohu pro svou inscenaci vzala italskou pohádku o vesnici plné hlupáků, tedy jakýsi italský Kocourkov, který přechytračil jeden chytřejší příchozí. Ten však vzhledem k tomu, že není schopen ovládnout své pudy, si sám na sebe nastraží past a musí z pohodlného hnízdečka utéct před rozdychtěnými ženami. O dramatinizaci se postaraly dvě členky souboru, Kristýna Glasová a Veronika Vohlídková, a režie se ujala Vanda Zaplatílková Hutařová. V základním příběhu, který si klade za cíl výhradně pobavit, máme tedy dvojí typ hlupáků – prvoplánové venkovské křupany, ale na druhé straně je takovým „hlupákem“ i měšťský floutek Giorgio, který si prostě nemůže pomoci a stále dělá ty stejné chyby (jinými slovy, nemůže nechat na pokoji ani jednu ženskou sukni). Samotný text, který je ve své podstatě napsán daleko vtípněji, než se podařilo realizovat v samotné inscenaci, nabízí závratné množství nápadů na drobné „hlupácké“ etudky a rovněž množství vděčných hlášek a originálních nadávek. Je patrné, jak se celý soubor při přípravě inscenace a vymýšlení jednotlivých gagů velmi bavil. Množství nápadů, které herci nabízejí, je přímo závratné, a může vás zavalit jako tsunami. Jako ve správné postmoderní pohádce je zde možné skutečně všechno.

Kromě příběhu donjuanovského svůdníka a chytráka Giorgia je tu nabídnuta celá plejáda nejrůznějších typů hňupů, hlupáků, trumberů, trdel, dobromyslných křupanů i namyšlených místních politiků. To samo o sobě JE zábavné, ale... Gagů je až příliš, a neškodilo by tu přetékat jí ošatku nápadů trochu probrat, a ty hodně klišovité nebo bez pointy nemilosrdně vyhodit. Vícekrát zazněla při diskusi slovo „lineární“ – ano, zdá se, že všechno je stejně důležité, není to vršení fórů jeden na druhý a postupná gradace hlouposti směřující ke stále větší absurditě. Ale jejich prosté kladení vedle sebe. Banálně řečeno – tady to máte, vyberte si sami, čemu se zasmějete. V tomto smyslu je tedy snaha co nejvíce pobavit paradoxně retardována kvantitou na úkor kvality. Prospělo by dát jednotlivým gagům větší vzdušnost, prostor, ale i přesnost v provedení, aby mohly vyznít ty nejlepší. To samé ale vlastně platí i o celku, v němž se rovněž nabízí až příliš mnoho. Prvotní příběh – tedy konfrontace venkovanů a vychytralého měšťského floutka (selankovitý svět vesnice je podpořen i půvabnými, lehce eroticky laděnými kostýmy, a drobnými situacemi, které poukazují na tupost venkovanů), je vzápětí kontaminován dalším příběhem, kdy se dva chasníci vydávají hledat oslí vejce a dostávají se do města, které jako by vypadlo ze seriálu o Arabele... Maruška tu marně shání jahody, další postavy odkazují k jiným známým pohádkovým motivům, ale i kultovním filmům, které jsou pro znalé zdrojem zábavy, ale pro příběh samotný nejsou nezbytné, chvílemi se zdají až zbytečné.

Soubor si předsevzal vytvořit zábavnou show, což se do jisté míry podařilo. Díky zaujetí pro věc, hravosti i kolektivní energii. Na druhé straně ovšem je možno snést i stejné množství argumentů, proč to tak docela nefunguje. Základní problém je v nedramatičnosti příběhu samotného (Giorgio se nemusí snažit na venkovany vyvrát, nemusí překonávat

překážky, protože venkované mu na vše naletí ještě dříve, než se o cokoli pokusí, a ženy? Ty mu skáčou do postele zcela dobrovolně a bez upejpání. Není-li o co se snažit, okamžik napětí, tajemství, dramatická zápleтка chybí. Situace se nerodí před očima diváků, jsou jen „hrané“ a tím ztrácejí na šťavnatosti. Stačí hlášky, náznaky, odkazy. Bavíme se blbostí jiných, bavíme se tak, aby to nebolelo. Čirý relax. Nejsme taky tak trochu hlupáci?

Jana Sprová

DISKUSE O INSCENACI

Pro řadu diváků byla inscenace příjemnou komedií, která je pobavila. „Člověk si odpočal, zasmál se, takové téma, kdy někdo přijde někam, kde to obrátí celé naruby, se nikdy neokouká a vždycky pobaví,“ řekl jeden. „Líbilo se mi spojení s pohádkami - třeba Maruška s jahodami. Šlo o hezkou nadsázku a propojení starého, jako by středověkého období se současností,“ dodala jedna z divaček. Tato skupina diváků se bavila, byla do inscenace ponořená, protože byla hravá a vtipná. Svou roli hrálo i nasazení herců „Bavilo mě, jak byl soubor hravý,“ řekl jeden z diváků. Další vyzdvihnul, jak byl soubor herecky na stejné úrovni a jak byl sehraný. „Stěžejní pro mě byla radost, v poslední době jsem viděla spoustu věcí, které byly těžké, samé symboly, takže za toto představení moc děkuju,“ chválila další z diskutujících.

I někteří z nadšené části diváků na inscenaci našla některé problémy. „Hrozně se mi představení líbilo, těšil jsem se, co dalšího ještě vymyslí, ale na konci mi vadilo, že víc začali věci řešit a bylo tam méně nadsázky, a tím mi to na konci spadlo,“ podělil se o svůj zážitek jeden z nich. Zmínka padla i o jisté přílišné komplikovanosti. „Při scéně cestování dvou bratrů jsem úplně zapomněl na hlavní postavu a hůř se mi hra uchopovala, protože se rozdělila na dva příběhy, které se musely dohrát,“ řekl jeden divák.

Druhá skupina diváků až tak nadšená nebyla - zejména kvůli určité lineárnosti, která podle některých nepřinášela nic nového. „Polemizoval bych s tím, jestli postava ‚Revizora‘ skutečně obrátila všechno naruby - nemusel se třeba vůbec snažit o svádění obou žen,“ řekl jeden. „Příběh mi přišel až drzý v tom, že se odehrával a nestalo se vůbec nic, postavy zůstaly stejné jako na začátku. Lidé byli blbí a zůstali blbí. Divák si myslí, že se dozví něco překvapivého, a ono vlastně ne. Možná by se s tím dalo pracovat trochu cíleněji, protože je vidět, že je to dělané spíš jako hříčka se všemi popkulturními narážkami od Star Wars po 50 odstínů šedi,“ dodal. Pro někoho byl lineární tok vtipů až únavný. „Odcházel jsem vyčerpaný, na konci jsem se vyloženě smál z vyčerpání,“ podotkl jeden z diskutérů. Problém mohl být i v tom, že se vtipy vyčerpaly. „Mrzelo mě, že inscenace nebyla ještě mnohem šilenější - v takové inscenaci musíte mít připraveno tolik nápadů, že nám všechny úvahy o smyslu vyženete z hlavy - například po rčení o bobrovi a vosím hnízdě jsem čekal něco mnohem šilenějšího, ale přišla jen další, méně nápaditá rčení,“ zaznělo na diskusi. Čekal jsem daleko větší punk, souhlasil i další debatér.

-das-

Charlieho Foxíci, Poděbrady: Ela, Hela a stop

NECHTĚLY JSME PŘEDVÁDĚT, ŽE JSME STARÉ

Rozhovor s členkami souboru Terezií Soběslavovou, Lenkou Skalickou, Kristýnou Čermákovou a s režisérkou Kateřinou Urbánkovou

Povězte, jak jste si vybrali Havlův text.

Kateřina: Máme ve škole každý rok v prosinci art week, říkala jsem si tedy, že je to vhodná příležitost připomenout Václava Havla. Tento text jsem měla doma, napadlo mě tedy jej přinést, že bychom se na něj podívali jako na materiál pro scénické čtení. Protože jsme se ten půlrok dramatické výchovy zabývali řečí, slovem a začínali jsme Sofoklovým Oidipem, antickým dramatem, říkala jsem si, že současné drama bude dobrý protipól. Studentkám jsem proto nabídla tuto hru. Ony se jí chopily velmi aktivně a mělo to velký ohlas i u publika. Říkaly jsme si tedy, že chybí už jen krůček, abychom hru docvičily.

Jak těžké bylo zkoušet hru, kde si nepomůžete scénou ani akcí, ale všechno musíte odehrát?

Lenka: To je, myslím, věcí režiséra a Káťa nás to podle mě naučila dobře. Také záleží u Havla, i u absurdního dramatu obecně, na kontaktu s divákem. Samozřejmě se nám hraje mnohem lépe, když cítíme ohlas u publika. To je pro nás motorem.

Všechny tři ve hře hraje postavy, kterým fyzicky neodpovídáte. Jak jste tvořily, aby to nebyla parodie?

Lenka: Určitě jsme nechtěli parodovat stáří nebo si dělat srandu ze starších lidí. Chtěli jsme stáří vyjádřit rekvizitami, holí, kabelkou, ale ne předvádět, že jsme staré. Myslím, že by to ani nebylo správné.

Kristýna: Já jsem měla teda problém s tím, napodobit chlapa. Při prvním vystoupení mi vytkli tolik věcí, že je dělám jako ženská, že jsem potom trénovala, sledovala jsem chlapy, jak chodí, abych vůbec věděla, jak je napodobit.

Kateřina: Náctileté studentky samozřejmě nemůžou věrně ztvárnit staré babky. Nějaký ten náznak, to, jak se babky cítí, jsou ztuhlejší, nějaký ten fyzický gestus jsme se snažily alespoň v náznaku napodobit, aby divák mohl přistoupit na hru, že mladí hrají staré. O to ale ve hře nejde, jde o text, o vyprázdněnost slov, že někdo žije z frází, které jsou prázdné. Věk hereček v tom nehraje roli.

Co je pro vás na hře nejzajímavější?

Terezie: Opakování frází neustále dokola, vytýkání té druhé, že byla v mládí taková a taková.

Lenka: Mně se líbí, když s představením jezdíme, jak na něj rozdílné publikum rozdílně reaguje. Všimáme si, že všude

diváci reagují na různé podněty ze hry, tady to bylo přímo na opakování frází společenské postavení, dobré vychování. Je zajímavé to sledovat.

Kristýna: Přiznám se, že jsem hru ze začátku nechápala. Jsem divák, který od začátku sleduje děj, tohle šlo úplně mimo mě. Když jsem do toho začala vplouvat, zalíbilo se mi, jak je to absurdní, jak se neustále opakují slova. Taky se mi líbí, že holky nehrajou staré babky, že je to veselejší, barevnější nebo jak bych to řekla.

Kateřina: Mě baví, že ačkoli se ve hře opakují slova, situace jsou tak zřetelné a jasné, že to jasné nabízí temporytmus, nese to pravdivost. Je jasné, kdy se babky hádají, kdy probírají společenskou situaci. Vše z toho zřetelně leze, vše se dá nádherně ztvárnit skrze text, kde se opakují pořád stejná slova, pořád stejné věty, třeba změnou temporytmu, modulace hlasu nebo postavením hereček na jevišti.

-jip-

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizací reakcí diváků ihned po představení. Čím větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením pronesli.

RECENZE

DVĚ DÁMY NA AUTOSTOPU

Doba si žádá krátké útvary, a tak se ke slovu dostávají i drobná dílka, která kvůli své krátkosti nemají na profesionální scéně moc naděje na uvedení. Uplatní se tedy spíše jako kuriozita, jako intermezzo na nějaké oslavě (takhle jsem viděla skeč Ela, Hela a stop na „večeru na přidanou“ v Divadle v Dlouhé). Přitom je tenhle kratičký Havlův text, který vytvořil jako součást revue Autostop pro Divadlo na zábradlí na počátku 60. let, doslova esencí havlovského absurdního rukopisu, tak typického i pro jeho celovečerní hry. Nicméně Ela, Hela a stop je regulérní hříčka, skeč, situace.

Dvě staré (a asi dost staré) dámy se vydaly na autostop, přičemž prvotním úmyslem bylo pochopit, co na autostopu láká jejich (netež?) Lídu, ale jakousi skrytou motivací je i potvrdit si správnost svého statu quo, tedy jejich životních principů: etických zásad, lidské hrdosti, dobrého vychování, společenského postavení. Za léta jejich symbiotického soužití si vytvořily slovní rituály, jejichž součástí je kromě vzájemného si notování také občasná vyčítání si milenců (což mimochodem poukazuje na to, že jejich lety potvrzované hodnoty jsou vlastně výsledkem z nouze ctnosti). A tyto rituály aplikují i v tak absurdní situaci, jako je autostop. Absurdnost situace, připomínající motivy z Čekání na Godota, je v tom, že dámy se ocitají v situaci nepatřičné, v níž se pochopitelně chovají nepatřičně... aniž si to uvědomují. Ony vlastně znají realitu jen z doslechu, samy žijí v uzavřeném světě svých rituálních her, které nemají se skutečností a (žádnou) dobou nic společného. Jedinou konfrontací, které se jim dostane na autostopu, je setkání s řidičem, kterému jsou úplně lhostejné.

O důvodech, které vedly hereckou skupinu Charlieho Foxici z poděbradského Gymnázia Jiřího z Poděbrad k výběru tohoto textu, se můžeme jen domnívat. Bezpochyby můžeme považovat za důvod výběru krátkost a zároveň kvalitu této hříčky, vhodné role pro dvě ženy, a možná také touha zahrát si právě text Václava Havla. To, že volba nebyla krokem vedle, dokazují herecké výkony obou protagonistek - Ely (Terezie Soběslavová) a Hely (Lenka Skalická). Obě mladé herečky, navzdory tomu, že nemají příliš dramatického prostoru k rozehrání situace, a vlastně jen po celou dobu stojí uprostřed scény, dokázaly si dokonale navléci kůži generačně výrazně vzdálených postav, aniž by se dopouštěly jejich parodizace. Naopak, obtížného Havlova textu (obtížného v principu replik, které se v různých variacích stále dokola opakují) se ujal s překvapivou suverenitou, a dobrou technickou i psychologicky podloženou vybaveností. A dokázaly na této malé ploše díky minimalistické, ale přesné hře s rekvizitami (kapesníkem, kabelkou) načrtnout stylizované, ale havlovsky „realistické“ postavy dvou protivných a zároveň dojemně směšných babek, které si hrají „na úroveň“. Dobře si dokázaly poradit i s opakovanými dialogy, kde si postavy vyměňují repliky. Je to tedy přesná studie výrazně stylizovaného, ale v jistém

smyslu autentického typu postav, které jsou podány s lehkou nadsázkou, ale bez pohrdavého komentáře k postavám. Je zajímavé, že nejvíce diskusí vzbudila okrajová postava řidiče, který kvůli personální situaci v souboru byl rovněž sehrán ženou. Na jedné straně Havlův paradox na druhou, na druhé straně cizorodý prvek, s kterým si diváci nevěděli rady. Ale o tom více v záznamu z diskuse. Jediné, co zaznělo jako možná výtka (či spíše otazník) v rámci diskuse, zda herečky neměly do těchto stylizovaných postav přidat více ze sebe. Stejně tak v diskusi poroty (a zde už prozrazují něco ze zázemí) zazněla myšlenka, zda odkazy na jména umělců, patřících hodně vzdálené době (básník Hejduk, malíř Úprka) nepůsobila na mladé publikum jako něco absolutně mimo. Ukázalo se ale, že mladé publikum takové detaily (ať jsou to 60. léta nebo rok 1910) zas tak fatálně nevnímá. Zůstaňme tedy u toho, že děvčata z poděbradského gymnázia přinesla kvalitní, velmi solidně zahanou hříčku, z jejíhož provedení by měl jistě radost i sám Václav Havel.

Jana Soprová

DISKUSE O INSCENACI

Většina diváků chválila herecké výkony představitelk Ely a Hely. „Hodně se mi líbilo zpracování těch dvou starších paní, ty dvě báby byly hodně dobře zahrané,“ podotkl jeden z diváků. „Každý charakter byl stavěný jinak, i když se nakonec ukázalo, že jsou ty dvě ženy úplně stejné,“ říkal další. „Jak to bylo jednoduché, tak to bylo dobré, nepřemýšlel jsem nad časem, líbila se mi i jednoduchá ale přesto funkční scéna,“ pochvaloval si další diskutér.

Zřejmě největší diskusi tak vyvolala postava řidiče, který na silnici zastaví. Řadě diváků postava vadila a rušila je. „Líbilo by se mi, kdyby na konci nepřišla postava řidiče, a celou dobu byly na jevišti jen ty dvě paní,“ zaznělo v průběhu diskuse. „Řidič mi taky neseděl. I průjezd aut se hrál náznakem a příchod třetí reálné osoby mi představení narušil,“ doplňoval další divák. K námitce se přidávali i jiní, kterým například vadilo, že postava řidiče do hry v podstatě nic nepřináší a že je tedy zbytečná. Podle jednoho z diskutujících to ale není vina souboru. „Třetí postava mi přišla taky rušivá, ale spíš mi přišlo, že to je chyba textu, než herců,“ vysvětloval. Jen ojediněle zaznělo, že třetí postava do inscenace patří.

Debata o smyslu třetí postavy souvisela s diskusí o tématu hry a její aktuálnosti. Mladé publikum se nad stářím textu (vznikl začátkem 60. let minulého století) moc nepozastavovalo. „Text mi přijde naprosto aktuální - starší osoby jsou dnes schopné takhle fungovat, bavit se někde několik hodin a vytahovat na sebe, co si udělaly,“ přiblížila svůj názor jedna z divaček. „V podstatě jsem si myslel, že se to odehrávalo v současnosti, protože ty báby měly outfity, které se nosily za komunismu a důchodci, kteří v komunismu uvázli, je nosí i dnes,“ doplnil svůj pohled další debatér. Některé diváky si všimli, že text odkazuje hlouběji do minulosti. „Nevadilo mi, že to je starší hra, a jsem živým důkazem toho, že se i dnes stopuje. Kdyby nezmínily rok 1910, ale 1980, byl bych schopný si myslet, že hru napsal současný autor,“ řekl jeden divák. Pro dalšího bylo zmínění roku 1910 úmyslným podtržením toho, jak jsou obě postavy strašně staré. Diskuse se krátce točila i kolem toho, zda je důležité, aby se diváci dozvěděli více o tom, kdo je v textu vzpomínaná Lída - někomu nedostatek informací vadil, jinému ne. „Mně to nevadilo, stačilo, že tam kvůli ní přišly,“ reagoval jeden z diskutujících. „Smyslem hry pro mě nejsou důchodci, ale to, že někdo může strávit celý život tím, že může hrát hru; a třetí postava je klíčová v tom, že žádnou hru nehraje a tím kontrastuje s životní lží hlavní hrdinek,“ definoval svůj zážitek jeden z diskutérů.

-das-

SVINĚ, MILUJI TĚ

Z počátku to může být trochu šok. Jste poprvé na celostátní přehlídce, všechno je nové, velké. No jo... takové celostátní. Zraky celého státu na vás spočinou. Co si počít? Ale pak poznáte, že o celonárodní záležitost nejde. Že divadlo se netěší takové oblibě jako třeba elektronická evidence tržeb. A trochu zamrzí, že se na vás nepřijede podívat prezident, o ministři kultury ani nemluvě. Pomalu se zabydlíte. Poznáte, že vstávání na semináře bolí (jako čert), ale ať budete unavení jakkoli, lektoři vás probudí, krev rozproudí, pro pohybové cvičení nepůjdou daleko – jsou na to trénovaní.

Kouknete na pár představení. V hlavě vám to šrotuje, přemýšlíte, myšlenky převalujete. A pak poznáte, že namísto toho, aby byli porotci nezpochybnitelnými autoritami, které deklamují své pravdy, jde o celkem normální lidi, kteří jsou součástí, nikoli jediným bodem, společné diskuze mezi všemi účastníky. To je to, co na Mladé neskonalé miluji. Diskuze. Příjemnou a téměř neopakovatelnou atmosféru, kterou při jiných hodnoceních prostě nezažijete. To, že spousta vašich vrstevníků přijde se svojí troškou a třeba právě jejich připomínka vás posune dál.

Všechno je tu blízko a většinu dne zůstává celá divadelnická rodina pospolu. To je ono. To nejzásadnější, čím se liší Mladá scéna od ostatních přehlídek. Jednou Luděk Richter napsal, že má nejraději Loutkářskou Chrudim, protože Jiráskův Hronov mu přijde moc velký a Mladá scéna zase příliš malá. To já naopak beru jako největší výhodu. Právě díky komornímu rodinnému prostředí se zde navazují nejlépe přátelské vztahy, přežívá se nesnesitelné horko (těšte se), a ani nějaká ta kritika vašeho představení tolik nebolí.

Dalo by se namítnout, že až na barvu ústředních panáčků se nic zásadního nemění, že se přehlídka neposouvá. Zní to sice levicově, ale po náročném roce jsem rád za nějaké jistoty. Každý rok si poslechnu Lenku Janyšovou a její přivítání. Poslední dva roky pravidelně potkávám Bertu (ta ale roste). Každý rok si alespoň jednou k ránu dáme Na hotelu v Olomouci. Pořád ta samá redakce, do které vedou uzoučké točité schody po nichž vynést kávu, aniž by se polovina nevytila, vyžaduje nesmírné soustředění. Pořád ta samá stará oprýskaná a počmáraná lavice, kterou z místního gymplu museli vyřadit před mnoha lety. Pořád ty samé nápisy.

A bez těch vyrytých hesel jako „život je kreslení bez gumy, blbá lavice, stýská se mi, miláčku, láska“ a snad neoptimističtější: „Svině, miluji tě,“ by to prostě nebylo ono.

Vít Malota

ZE SEMINÁŘE AUTORSKÉHO PSANÍ

CO JE TO AVEROŠ?

Frekventanti semináře popustili uzdu fantazii a zamýšlejí se nad tím, co je to asi Averoš - slovo, které našli v názvu jednoho z pátečních představení...

Pro mnohé tak nepopsatelné a neuchopitelné. Jen někteří zasvěcení vědí a vy budete nyní mezi nimi.

Představte si jak se zachumláte do té nejpříjemnější peřiny a položíte hlavu na polštář. Promítáte si všechny hezké vzpomínky a pomalu usínáte. Stále netušíte, co takový Averoš je? Je to přesně ten pocit, než usnete a ponoříte se do říše snů.

Lenka K.

Averoš, malý tlustý červ, žijící především v kobercích, dekách a příkrývkách. Je velmi malý a mění barvu podle příslušného koberce, deky nebo příkrývky. Živí se malými muškami a jinými titěrnými živočichy. Životnost jednoho jedince je 20-30 dní.

Emma U.

Snaha pozdravit všechny rošťáky co tu s náma jsou... a to všemi možnými způsoby. A jelikož můj přítel se jmenuje Froš, a to je podobné, tak ho tímto taky zdravím.

Andrea S.

Averoš - a vaše koupelna se bude blyštít.

Anna Z.

Averoš je čestný titul abonenta pana Jana lše. Honosí se jím ode dne, kdy po třicáté vstoupil do divadla za radostného pokřiku Ave roš, roš, roš!

Poznámka : Ave roš, roš, roš - oslavný pokřik zaměstnanců Roškotova divadla v Ústí nad Orlicí při příchodu prvního diváka v nové sezóně.

KaUr.

Jde o zvláštní druh skřítko, kterého má každé divadlo. Když má dobrou náladu zbavuje herce stresu. V případě špatné nálady praská osvětlovačům žárovky, trhá kostýmy a plete jazyky.

Lenka Č.

Bývá spatřen na březích, v bahništích či u výpustí, kterak se rochní za šírání. Není-li vyrušen, není nebezpečný. Z důvodu potavy jeho jest nazýván také škebelník. V Pešti je oblíbená dětská říkanka :

Kešar mání averoš,
zadíí ušte pešar,
hudá kešu averoš,
véza keré teštar.

Skř

Jako, víš co? Prostě fotbal, to je jako... To není jako jenom jako pivo, nebo klobása. To je taky jako, jako třeba míč, víš co. Nebo lajna, nebo kopačky, brána, fotbalisti, jako... Jako elementární lidskost třeba taky. Prostě říkám že člověčenství, to je fotbal. A fotbal, to je divadlo. Třeba Lafata proti Teplicím, jak si vymodlil tu penaltu. Já bych ho normálně vobšadil do toho filmu Letec, to byl výkon na Oscara. Jako fakt. A když už jsme to tak pohnojili na tom EURU, tak si trošku toho fotbalu přetřansformujeme sem, do divadla. Ono tu je, čestně.

AC Stopa Liberec : FC Diváci

Liberec nastoupil do zápasu s neortodoxní sestavou 0-0-10

Doslova a do písmene zatlačili Diváky do sedadel, ti se nemohou vymanit ze sevření

Neskutečná ofenzíva domácích pokračuje, to tempo je neskutečné

Jedna střela za druhou, diváci se snaží uhýbat, mnozí přesto zasaženi smíchem

Na hřišti je i divadelní úkaz Matouš, který se po nucené přestávce vrací do aktivní kariéry. Zůstává úkazem. Fantastický výkon. Kličkuje a zdatně se vyhýbá logice.

Fantastická Matoušova známá klička kecypřdy-beďary je předvedena v obměně kydyprdy-beďary. Diváci jsou uvytržení.

Diváci neudrželi čisté konto. Na to, jak Liberec celý zápas do svého soupeře bušil, zůstává skóre překvapivě nízké. Opticky byli lepší, ale nepovedlo se jim to přetavit na nějaké číslo.

Diváci odchází zcela fyzicky vyčerpaní.

Vít Malota

NA KAŽDÉHO SE NEDOSTANE

Programová rada Mladé scény 2016 vybírala celkem z 23 inscenací doporučených z krajských postupových přehlídek, do programu celostátní přehlídky se jich ale nevejde víc než 15. Nabízíme vám zde alespoň seznam inscenací, které měly také doporučení na Mladou scénu, ale do programu se už nedostaly.

Fakof!	Čtvrtek večer, ZUŠ F. L. Gassmanna, Most	Pavel Skála
Mučedník	ZUŠ Vítězslava Nováka, Jindřichův Hradec	František Oplátek
Ptaly se proč...	PvDram, ZUŠ Prostějov	Jana Turčanová
NaOstří hrany	DS Vyblito	Juliána Vališková
Vernisáž	Zhasni! ZUŠ Uničov	Jana Jurkasová
Plešatá zpěvačka	Divadlo Micky Myšákové, ZUŠ Jablonec nad Nisou	Lenka Marková
Tierra Negra (Černá země)	Teatro ROJO, Gymnázium Hladnov a Jazyková škola, Ostrava	José Antonio Rojo
Dvanáct	Divadelní sdružení Horních Počemic, Praha 9	Jana Sůvová

ZAHÁJENO!

PO 8

Už je tady po osmý?
to snad jenom sní
To letí...
to nespí, to letí!
A ví, že vše dobrý
i když spí
i když uletí

Jasanka Kajmanová

Kdo páchá Mladou na Malý?

Petra Jirásková, Honza Mrázek, Vít Malota (redakce), Jana Soprová (recenze), David Slížek (foto a zlom).
Neprochází jazikowou koregtúrou..